

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het
kwalificatiedossier mbo:

Mediavormgeving

Kwalificaties

» **Mediavormgever**

Geldig vanaf

01-08-2015

Penvoerder: Sectorkamer ICT en creatieve industrie
Gevalideerd door: Sectorkamer ICT en creatieve industrie
Op: 10-11-2015

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

<u>Verantwoordingsinformatie</u>	4
<u>1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)</u>	4
<u>2. Examenprofielen</u>	4
<u>3. Arbeidsmarktinformatie</u>	4
<u>4. Trends en ontwikkelingen</u>	5
<u>5. Beroepsvereisten</u>	5
<u>6. Bijzondere vereisten</u>	5
<u>7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen</u>	5
<u>8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs</u>	5
<u>9. Onderhoudsagenda</u>	5
<u>10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie</u>	6
<u>11. Betrokkenen</u>	6
<u>12. Verblijfsduur 4 jaarig</u>	7
<u>13. Aanvullende informatie</u>	7
<u>14. Certificaten</u>	7

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)

Het kwalificatiedossier Mediavormgeving is gebaseerd op de volgende beroepscompetentieprofielen:

- BCP Mediavormgever 2010
- BCP Game artist 2010
- [BCP Grafisch vormgever 2010](#)
- [BCP Multimediavormgever 2010](#)

2. Examenprofielen

<http://kwalificaties.s-bb.nl/Handlers/CohortOutputLibrary.ashx?linkcode=3> <http://kwalificaties.s-bb.nl/Handlers/CohortOutputLibrary.ashx?linkcode=11>

3. Arbeidsmarktinformatie

De opleiding Mediavormgeving zoals beschreven in dit dossier bestaat nog niet, maar is samengesteld vanuit het dossier Mediavormgever en het dossier Game art. Met het oog op de toekomst zijn de twee beroepsgroepen samengevoegd en wordt er zoals gevraagd in het werkveld een zeer brede mediavormgever opgeleid die zeer divers te werk kan worden gesteld. Tevens blijft ook de mogelijkheid bestaan om smaller op te leiden door een accent te leggen binnen de verschillende media-uitingen. Dit vergroot de kans op de arbeidsmarkt. De specialisatie gaat plaatsvinden op de werkvloer, zoals dit al in veel beroepen het geval is. De onderbouwing van de arbeidsmarkt is dus nog gebaseerd op de aparte opleidingen, zoals hieronder te lezen is.

De opleiding Game art wordt aangeboden op mbo niveau 4. De opleiding is in de afgelopen jaren sterk gegroeid maar deze groei is sinds het studiejaar 2013-2014 gestopt. Het totale aantal studenten nam zelfs iets af. In 2014 volgen 867 studenten deze opleiding. Het aantal instellingen dat de opleiding aanbiedt is 12. Daarmee is de opleiding gemiddeld verspreid over de regio's. Alle studenten volgen de opleiding in het dagonderwijs (bol). Er zijn wel particuliere Game artist opleidingen, maar die liggen overwegend op een hoger opleidingsniveau. Het aantal stageplaatsen bij gespecialiseerde gamingbedrijven is beperkt. Populaire gamingbedrijven worden bedolven onder aanvragen van hbo- en mbo-studenten om stageplaatsen. Veel stagiaires wijken daarom uit naar stageplaatsen bij IT-bedrijven en reclamebureaus waar zij enigszins overeenkomstige werkervaring kunnen opdoen. De werkgelegenheid in gamingproducties groeit maar is nog steeds beperkt in omvang. In 2013 waren er ongeveer 250 gamingbedrijven met een totale werkgelegenheid van ongeveer 3.000 personen. Mbo'ers moeten sterk concurreren met hbo'ers op de arbeidsmarkt. Gamebedrijven zijn over het algemeen klein. Er zijn relatief veel zzp'ers die game-apps ontwikkelen naast uiteenlopende andere activiteiten om voldoende inkomen te hebben. Bij de gamebedrijven met personeel is de norm om in loondienst te werken en niet in een netwerkstructuur met zelfstandige beroepsbeoefenaren. Dus loondienst bestaat bij gespecialiseerde gamebedrijven naast veel zelfstandige beroepsbeoefening. In 2013 kwamen 160 studenten met een diploma game artist van het mbo af. Ongeveer de helft (53%) studeerde vervolgens voltijds door aan het hbo. Dit betekent dat 75 game artists een baan zochten. Uit schoolverlatersonderzoek blijkt dat iedereen werk vond, maar een aanzienlijk deel moest daarvoor uitwijken naar enigszins in de buurt liggende functies en werkzaamheden. Een op de vijf baanzoekers begon direct als zelfstandige te werken. Uit onderzoek van PwC, TNO en GOC blijkt dat de groeimogelijkheden voor de gamingindustrie in Nederland gunstig worden ingeschat. Dit geldt met name voor het segment van serious gaming. Zelfs onder de huidige moeilijke economische omstandigheden voor de gehele creatieve industrie groeit de werkgelegenheid in de gamingbranche gestaag door, alhoewel minder explosief als vóór de economische crisis. Het bouwen van games is een zeer trendgevoelige bezigheid. Daarom is het verloop onder gamebouwers relatief hoog. Gamebouwers wijken na zo'n 10 tot 15 jaren gemakkelijk uit naar andere branches en werkzaamheden. Hierdoor ontstaan er nieuwe instroomkansen voor schoolverlaters.

Bronnen: DUO registraties mbo studenten 2009-2013; DUO registraties mbo gediplomeerden 2009-2013; CBS Statline; ROA De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2018, ROA-R-2013/11; GOC Schoolverlatersonderzoek creatieve opleidingen 2013; GOC Arbeidsmarktonderzoek 2013. GOC, Trends in de creatieve industrie, uitgaven 2013 en 2014; PwC (2013) Global entertainment and media outlook 2013-2017; Dekker, F. en Drost, L. (2012) "Gaming onder de Loep". Uitg. Verwey-Jonker Instituut, Utrecht; GOC (2012) Grafimedia in Cijfers; TNO, Control Magazine, DGA, Innovatiecentrum Urecht (2012) Games Monitor 2012.

De opleiding Mediavormgeving wordt aangeboden op mbo niveau 4 en kan zowel in het dagonderwijs (bol) als binnen een leerbedrijf (bbl) gevolgd worden, alhoewel dit laatste slechts incidenteel voorkomt. De opleiding is in de afgelopen jaren gegroeid, onder andere omdat steeds meer mbo-instellingen de opleiding gingen aanbieden. In het studiejaar 2013-2014 studeerden er in totaal 10.502 studenten bij 35 mbo-scholen. De spreiding van de opleiding over de regio's is hoog. Binnen een eenzelfde regio bieden meerdere scholen dezelfde opleiding aan.

Daarnaast bestaan er particuliere opleidingen met een enigszins vergelijkbaar opleidingsaanbod. In de loop van de jaren heeft de opleiding zich verbreed van een smalle grafische vormgevingsopleiding naar een brede media-vormgevingsopleiding. Door de verbreding van de opleiding zijn de stage- en latere loopbaanmogelijkheden sterk toegenomen. Mediavormgevers kunnen bij bedrijven in meerdere branches van de creatieve industrie en bij communicatieafdelingen van grote bedrijven werkzaam zijn. De werkgelegenheid in de meer traditionele mediabranches neemt af, die in de nieuwe mediabranches groeit. Daardoor blijven de stagemogelijkheden en baankansen in de toekomst gunstig. Toch kan het op dit moment in bepaalde regio's, met name in het westen en midden van Nederland, lastig zijn om een stageplaats te vinden vanwege de sterke groei van het aantal studenten in deze regio's. Bovendien zoeken ook hbo-studenten van de opleidingen (grafische) Vormgeving naar stageplaatsen bij dezelfde bedrijven.

In 2013 kwamen er 2.008 gediplomeerde schoolverlaters van de opleiding Mediavormgeving van het mbo af. Daarvan ging 52% direct naar een voltijds vervolgonderwijs op het hbo. Er kwamen dus 963 schoolverlaters op de arbeidsmarkt die naar een baan zochten. Uit schoolverlatersonderzoek van GOC blijkt dat 5% werkloos was en 10% als zelfstandige beroepsbeoefenaar aan de slag was. Het werkloosheidspercentage is daarmee niet hoog. Het aantal zelfstandige beroepsbeoefenaren is redelijk hoog voor startende beroepsbeoefenaren, maar wel overeenkomstig de arbeidspositie van de gemiddelde mediavormgever. Veel media vormgevers gaan

uiteindelijk in hun loopbaan als zelfstandig beroepsbeoefenaar werken.

De werkgelegenheid in de branches waar mediavormgevers grotendeels werkzaam zijn is in de afgelopen 20 jaar sterk gegroeid, maar krimpt de afgelopen jaren vanwege de economische crisis. De verwachting is echter dat bij het opleven van de economie de groei van werkgelegenheid zich weer langzaam zal herstellen. Daar komt bij dat er een redelijk hoge vervangingsvraag op de arbeidsmarkt zal ontstaan, deels door vergrijzing van de huidige werkgelegenheid deels doordat de snelle ontwikkeling naar nieuwe mediatechnieken (internet en sociale media) de vraag naar recent opgeleide mediavormgevers bevordert. Voor 2014 en 2015 wordt daardoor een gemiddelde baankans ingeschat, voor de middellange termijn een gunstig werkgelegenheidsperspectief. ROA geeft voor de komende jaren (2014-2017) zelfs een gunstig werkgelegenheidsperspectief aan. GOC is voor mbo studenten mediavormgeven op de korte termijn iets voorzichtiger, maar deelt het gunstig perspectief voor de middellange termijn.

4. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

De Mediavormgever heeft met allerlei wetgeving te maken op het gebied van b.v. auteursrecht (incl. portretrecht), merkenrecht, kansspelen, misleidende reclame, persoonsgegevens en financiële dienstverlening. Het wordt steeds belangrijker dat de Mediavormgever op de hoogte blijft van nieuwe wet- en regelgeving op deze gebieden, omdat deze voortdurend verandert. Hij moet ervoor zorgen dat zaken die betrekking hebben op auteursrecht en de Nederlandse Reclame Code altijd goed geregeld zijn.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

De ontwikkelingen op het gebied van vormgeven hebben met name betrekking op de technologische ontwikkelingen. Software op het gebied van vormgeving wordt steeds geavanceerder. Daarnaast worden steeds meer media-uitingen interactief vormgegeven. Zo wordt er steeds meer voor mobiel internet en mobiele applicaties vormgegeven. Voor een vormgever staat voorop dat hij met vernieuwende ideeën komt. Hij moet proberen zich te onderscheiden in zijn werk. Innovatief zijn wordt steeds belangrijker door de toenemende concurrentie. De verwachting is dat in de toekomst het aantal zelfstandig beroepsbeoefenaars nog verder zal gaan toenemen.

5. Beroepsvereisten

geen

6. Bijzondere vereisten

Mediavormgever

Nee

7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

N.v.t.

8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

Voor de Mediavormgever (niveau 4) is doorstroom naar een verwante hbo-opleiding een optie waarvan ook binnen de huidige kwalificatiestructuur veelvuldig gebruik wordt gemaakt. Verwante hbo-opleidingen zijn bijvoorbeeld Academies voor Kunst en Techniek, Academie voor Beeldende Kunsten, Communication. Multimedia Design en de Lerarenopleiding tekenen en handvaardigheid. Bij een aantal hbo-instellingen zijn mogelijkheden voor vrijstellingen. Voor een aantal van deze opleidingen geldt dat een toelatingsexamen vereist is. Een Mediavormgever niveau 4 kan terechtkomen in beroepen als designer, vormgever, ontwerper met allerlei toevoegingen zoals grafisch, animatie, audiovisueel, interactie, multimedia, crossmedia, gaming. Doorstromen naar functioneren op HBO niveau is mogelijk via werkervaring. Hierbij gaat het om dezelfde beroepsinhoud maar dan op HBO niveau. Er zijn veel mogelijkheden voor de Mediavormgever om zichzelf blijvend verder te ontwikkelen. Eigen initiatief is hierbij belangrijk.

9. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Evaluatie kwalificatiedossier	Inventarisatie draagvlak en wensen van onderwijs, van brancheorganisaties en van leerbedrijven.	GOC, Savantis en PMLF in samenwerking met vertegenwoordigers van	Jaarlijks

Jaarlijks wordt het KD Mediavormgeven getoetst op inhoud en uitvoerbaarheid met inhoudsdeskundigen van zowel bedrijven als scholen. Ook doen de betrokken kenniscentra regelmatig beroepenonderzoek. Als daar vervolgens aanleiding toe is, wordt het dossier aangepast en opnieuw ingediend.

10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving
Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen	x	Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, bcp's, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen		Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

Algemeen:

- * De drie uitstromen (grafisch, interactief en Animatie/AV) uit het KD Mediavormgever en het profiel Game artist (uit het KD Game Art) zijn samengevoegd in het KD Mediavormgeving met één geïntegreerd profiel Mediavormgever. De oude uitstroom Art & Design is een keuzedeel geworden.
- * Omdat de kerntaken en werkprocessen grotendeels gelijk zijn gebleven is de verandering vooral gericht op bredere en algemenere beschrijvingen.
- * Door het nieuwe format zijn veel beschrijvingen veranderd, zonder dat de inhoud daadwerkelijk is veranderd. Dubbelingen zijn verwijderd, alles staat nog maar 1 keer in het dossier genoemd. Ook is regelmatig geschoven met stukken tekst, bijvoorbeeld van gedrag naar resultaat of naar de omschrijving. ook zijn de puntjes op de i gezet bij complexiteit en verantwoordelijkheid, waardoor teksten behoorlijk anders zijn. Toch is, op de hieronder genoemde dingen na, in principe inhoudelijk niets veranderd; het beroep is gelijk gebleven.
- * Vakkennis op het gebied van Nederlands, Engels en/of rekenen is opgenomen in het generieke deel van het dossier. Er wordt vanuit gegaan dat het benodigde niveau bij de uitvoering van de taken gelijk is aan of lager is dan dit generiek beschreven niveau. Alleen wanneer er bij een taak cruciale vakkennis nodig is, wordt dit hier opgenomen.
- * De meeste beschrijvingen zijn meer algemeen gehouden zodat het karakter van dit brede profiel duidelijk zichtbaar wordt.

11. Betrokkenen

Dit kwalificatiedossier is ontwikkeld door het GOC (afdeling Onderzoek en Productontwikkeling) en Savantis (afdeling Onderzoek, Onderwijsproducten en -diensten) en gevalideerd door Kenniscentrum PMLF (afdeling Productontwikkeling).

Tijdens docentenbijeenkomsten zijn de werkprocesomschrijvingen, gedrag en vakkennis/vaardigheden aangepast aan de nieuwste instructies van het nieuwe format voor cohort 2015-2016. Er is gezamenlijk gewerkt aan de samenvoeging van de dossiers Mediavormgever en Game Artist. De betrokken scholen zijn: Grafisch Lyceum Rotterdam, Mediacollege Amsterdam, Grafisch Lyceum Utrecht, Deltion College, afdeling Kunst, Cultuur en Media, Sint Lucas, ROC west Brabant, Rijn IJssel, ROC Midden Nederland, ROC Aventus, ROC van Amsterdam, ROC A12, Cibap, Nimeto, ROC Friese Poort, Koning Willem 1 College.

De wijzigingen zijn ook voorgelegd aan het bedrijfsleven/ branche organisaties zoals deze vertegenwoordigd zijn in de paritaire commissies van GOC, Savantis en PMLF.

Gebruikerstest: Op 5 februari 2014 is het kwalificatiedossier besproken in een gebruikerstest met vertegenwoordigers van onderwijs en werkveld. De volgende centrale vragen zijn daarbij aan het gebruikerspanel voorgelegd: 1. Is in het kwalificatiedossier het beroep resp. de beroepen herkenbaar beschreven? 2. Is het mogelijk om op basis van het kd de examinering goed vorm te geven? 3. Is het mogelijk om op basis van het kd een goed curriculum te ontwikkelen? 4. Is het mogelijk om op basis van het kd de bpv goed vorm te geven? 5. Is het kwalificatiedossier: herkenbaar, uitvoerbaar, betaalbaar, organiseerbaar? Op elk van de vijf vragen is er per profiel een ja/nee met argumenten opgesteld. De uitkomsten van de gebruikerstest zijn besproken in de Paritaire Commissies en na akkoord van de PC zijn, indien van toepassing, voorgestelde wijzigingen verwerkt in de definitieve versie van het kwalificatiedossier.

12. Verblijfsduur 4 jarig

De opleiding Mediavormgever blijft op grond van onder meer de breedte van de opleiding een vierjarige opleiding.

13. Aanvullende informatie

Zoals eerder beschreven is dit kwalificatiedossier onder andere gebaseerd op de volgende BeroepsCompetentieProfielen:

BCP Game artist

BCP Mediavormgever

Op www.goc.nl zijn deze BCP's te bekijken.

BCP Grafisch vormgever

BCP Multimediovormgever

Op www.savantis.nl zijn deze BCP's te bekijken.

14. Certificaten

N.v.t.